

ZÁPIS Z VÝBORU NÁRODNÍHO PLÁNU OBNOVY

Datum: 22. října 2024, 10:00-12:00

Místo konání: Politických vězňů 20, 112 49 Praha 1

Předsedající: výkonná místopředsedkyně Výboru Národního plánu obnovy; výkonný předseda Výboru Národního plánu obnovy

Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále také jen „MPO“) uspořádalo dne 22. října 2024 prezenční formou 10. jednání Výboru Národního plánu obnovy (dále také jen „V NPO“) za účelem projednání a informování o aktuálním dění ve vybraných agendách/resortech, týkajících se Národního plánu obnovy (dále také „NPO“).

ÚČASTNÍCI:

1. výkonný předseda Výboru NPO (Ministerstvo průmyslu a obchodu, dále také jen „MPO“)
2. výkonná místopředsedkyně Výboru NPO, náměstkyně ministra pro evropské záležitosti) Úřad vlády, dále také jen „ÚV“)
3. ředitelka Odboru koordinace Národního plánu obnovy (Ministerstvo průmyslu a obchodu – Delivery Unit, dále také jen „MPO-DU“)

Za vlastníky komponent a hospodářské a sociální partnery

1. zástupkyně	(Úřad vlády, dále také jen „ÚV“)
2. zástupce	(Svaz měst a obcí, dále také jen „SMO“)
3. zástupce	(Ministerstvo vnitra, dále také jen „MV“)
4. zástupce	(Ministerstvo financí – Auditní orgán, dále také jen „MF-AO“)
5. zástupce	(Svaz průmyslu ČR, dále také jen „SPČR“)
6. zástupci	(Asociace samostatných odborů, dále také jen „ASO“)
7. zástupce	(Ministerstvo financí, dále také jen „MF“)
8. zástupce	(Ministerstvo kultury, dále také jen „MK“)
9. zástupkyně	(Ministerstvo práce a sociálních věcí, dále také jen „MPSV“)
10. zástupce	(Evropská komise, dále také jen „EK“)
11. zástupkyně	(Ministerstvo zdravotnictví, dále také jen „MZd“)
12. zástupce	(Ministerstvo životního prostředí, dále také jen „MŽP“)
13. zástupci	(Ministerstvo průmyslu a obchodu – MPO)
14. zástupkyně	(Ministerstvo zemědělství, dále také jen „MZe“)
15. zástupce	(Transparency International, dále také jen „TI“)
16. zástupci	(Ministerstvo pro místní rozvoj, dále také jen „MMR“)
17. zástupce	(Ministerstvo dopravy, dále také jen „MD“)
18. zástupce	(Hnutí Duha)

19. zástupkyně	(Česká konference rektorů, dále také jen „ČKR“)
20. zástupkyně	(Otevřená společnost, dále také jen „OSOPS“)
21. zástupce	(Českomoravské konfederace odborových svazů, dále ČMKOS“)
22. zástupkyně	(Ministerstvo spravedlnosti, dále také jen „MSp“)
23. zástupci	(Delivery Unit, dále také jen „MPO-DU“)

PROGRAM JEDNÁNÍ

- Úvodní slovo paní místopředsedkyně
- Aktuální vývoj implementace v roce 2024
- Podněty na zjednodušení implementace NPO
- Diskuze a různé

1. Úvodní slovo místopředsedkyně Výboru NPO

Paní **místopředsedkyně** přivítala hosty a v úvodu připomněla, že poslední Výbor NPO se sešel v dubnu 2024. Aktuální jednání tohoto Výboru NPO pak se schází v návaznosti na jednání 4. Podvýboru pro transparentnost a participaci, který se konal dne 1. 10. 2024. Z jednání Podvýboru pak nevzešly žádné úkoly či podněty pro tento Výbor NPO.

Obsahem jednání bylo téma implementace NPO v letošním roce a posledních měsících. Klíčovou informací je, že za ČR byla dne 16. 9. 2024 podána další žádost o výplatu z RRF. Paní ředitelka následně detailně představila bližší informace procesu schvalování a stavu současné 4. a 5. grantové platby včetně též 1. půjčkové platby.

Dalším tématem byla cílená revize CID, která je navázána na podanou žádost. V neposlední řadě pak paní **místopředsedkyně** představila další téma, podněty na zjednodušení implementace NPO, které MPO-DU obdrželo od členů Výboru NPO. Tyto podněty už byly řešeny s EK, s VK i s koordinátory NPO na resortech a nyní zde chceme poskytnout zpětnou vazbu i členům tohoto Výboru. Závěrem byl prostor pro podněty a dotazy zde přítomných členů. Před konáním Výboru jsme obdrželi podnět od zástupce Transparency International, který se týká dopadu současného stavu digitalizace stavebního řízení na čerpání finančních prostředků z NPO.

2. Aktuální vývoj implementace v roce 2024

Paní **ředitelka** navázala na paní místopředsedkyni a shrnula aktuální informace od minulého Výboru NPO. Platba byla na Komisi písemně doručena dne 17. 9. 2024. Čtvrtá platba má 39 M/C a pátá platba má 24 M/C + první platba z půjčkové části 2 M/C. Aktuálně probíhá posuzování platby ze strany EK, proces by měl být ukončen cca k 13. 11. 2024 (následně schvalování postoupeno do dalších výborů a RRF Komitologie).

Evidujeme 1 nesplněný milník (M 193; reforma v oblasti dlouhodobé péče/přijetí zákona o dlouhodobé péči) a 1 částečně splněný milník (M 304/LEX RES II). Dále byl za ČR předložen na Komisi vzorek (pro

vybrané investiční cíle), proběhlo doplňování dokumentace, což až na menší výjimky bylo již ukončeno. Zadržení části platby a vyplacení zbytku bude následně komunikováno. Letos tak bude **část platby zadržena (tj. aktuálně nesplněná část)**, tzn. plná částka pro CZ platbu letos nebude, nicméně značná část celkové maximální částky platby do konce roku dorazí. Další postup Komise je max. půlroční doba daná pro dodatečné splnění milníků, EK znovu pak hodnotí dodané podklady, zkoumá legislativní doplnění, schvalování. Pokud toto bude úspěšně splněno, Komise dodatečně uvolní zadržovanou částku z platby. Nyní je max. výše zadržení platby 9,5 mld. Kč u M193 (nicméně toto se týká absolutního nesplnění žádného z 6 verifikačních mechanismů), u M304 není částka zadržení známá, nicméně je domluven postup na rychlém doplnění legislativy prostřednictvím novely LEX RES III, kdy splnění by mělo nastat v lednu 2025.

Dále paní **ředitelka** uvedla informaci o revizi CID, která byla předložena před samotným podáním CZ platby. Předložena byla EK dne 13. 9. 2024, doplnění proběhlo dále dne 30. 9. 2024. Potvrzení o akceptaci jsme obdrželi dne 18. 10. 2024. Předloženy byly změny nutné pro aktuální platbu (zjednodušení, narovnání textu, napravení zjevných chyb atp.). Další revize CID budou dále připravovány do konce implementačního období NPO. Vláda ČR bude mapovat prostředky na uhrazení tzv. popovodňové obnovy. Všechny tyto změny předpokládají další jednání s Evropskou komisí a další revize CID v roce 2025.

Zástupce **MF** se zeptal na plánovaný termín změny CID v r. 2025, paní ředitelka potvrdila, že změny očekává v 1. pololetí 2025.

Další dotaz od zástupkyně **ČKR**, zda budou v NPO ještě volné další prostředky (v grantové části) na další aktivity. Odpověď zněla kladně s tím, že je třeba, aby se volné prostředky ušetřily nebo případně, aby se některé investice odstranily a bylo tak na realizaci dalších věcí. Stále platí, že NPO je na maximální grantové alokaci pro ČR. Dále upozorňujeme, že je nutné dodržet plnění povinných zelených a digitálních závazků. Další dotaz od zástupce **TI** se opět týkal platby (míry rizika), zda tedy definitivně ČR přijde o 9,5 mld. Kč, a možného dopadu na projekty. Paní ředitelka vysvětlila, že to je nyní maximální možná výše předpokládané zadržované částky z platby. To, jaká bude konečná částka krácení, to bude záležet na dalším vývoji plnění milníku, resp. aktivit resortu MPSV a legislativním procesu. Finální částka tedy může být v rozpětí 0 – 9,5 mld. Kč. Ale nula se jeví jako nepravděpodobná. O rozdělení finančních prostředků z účtu cizích prostředků rozhoduje vláda svým usnesením, resp. rozhoduje o tom, které OSS dostanou peníze, jež dorazí z EU. Není zde přímá vazba mezi financováním konkrétních projektů a přijatými prostředky z EU, protože investice jsou plně předfinancovány ze SR a ztráta za dodatečné nedokrytí z prostředků EU jde na vrub SR. Jinými slovy nejsou plně kompenzovány výdaje, které mají být kryty příjmy z EU. Zástupkyně **MPSV** doplnila, že zákon je ve druhém čtení s pozměňovacími návrhy. MPSV dělá maximum, dané problémy pak vidí spíše na politické úrovni než na úrovni resortu.

Dále (viz prezentace) bylo zmíněno další vykazování společných ukazatelů, pololetní reporting. Proběhla aktualizace TOP 100 příjemců z RRF, bylo dále reportováno plnění milníků a cílů směrem k EK v termínu 15. 10. 2024.

Dále si vzal slovo zástupce **ČMKOS**, který shrnul dané diskuze, které se týkaly nesplnění milníku MPSV (M193) - reforma v oblasti dlouhodobé péče/přijetí zákona o dlouhodobé péči. Současnou situaci sleduje a měl dotaz, co se tedy stalo za posledního půl roku, kdy slyšel, že celkové náklady implementace reformy mohou v budoucnu dosáhnout až 20 mld. Kč. Zároveň zdůraznil, že považuje korekci 9,5 mld. Kč za selhání. Je zde nutné vidět pro řešení stavu politickou vůli současné vládní koalice. **Paní ředitelka** potvrdila, že je cílem pro MPO jakožto národního koordinátora je maximálně uspokojivě tento milník splnit a reformu doručit. Zajištění vlastních činností je pak na MPSV a je pravda, že tato reforma má téměř rok zpoždění, protože měla být doručena už ve 4. kvartále 2023. Připravuje se k tomu daná legislativa (o rok zpožděný zákon a další vyhlášky), nicméně MPSV musí dále pracovat na daných materiálech. Slovo si vzala dále zástupkyně **ÚV**, kdy zmínila, že na zpoždění a rizika nesplnění milníku bylo opakovaně upozorňováno již delší dobu. Nyní je třeba urychlit přípravu požadovaných dokumentů a dát je na schválení do Poslanecké sněmovny. Co se týká možného krácení platby z NPO, politická jednání dále pokračují, s tím, že zároveň i pokračují jednání se zástupci EK. Zástupce **ČMKOS** vyjádřil nespokojenost s prací **na této reformě a zopakoval, že toto je selhání pro celou ČR.**

Další doplňující dotazy byly jednak od zástupkyně **OSOPS**, indikace k problému reformy sociálního bydlení a digitalizace stavebního řízení a dále od zástupce **Hnutí Duha** ohledně ohrožené částky v souvislosti s řešením návrhu LEX RES III. **Paní ředitelka** odpověděla, že Lex OZE bude dořešen (M 304 bude splněn) – to, že ČR splní dané body se zpožděním není samo o sobě nijak postihováno. Prostředky budou vyplaceny až bude uspokojivě splněno – zpožděním platby se ČR „trestá“ sama.

3. Podněty na zjednodušení implementace NPO

Dalším bodem jednání byly Podněty pro zjednodušení implementace NPO, které **paní ředitelka** spolu s prezentací detailně popsala, kdy tyto byly děleny na podněty věcné/formální, dále ty, které nereflektovaly materiál a na podněty protichůdné, tedy nic nyní neřešící.

Důležité bylo zmínit, že EK vydala letos v létě dokument, finální verzi „Sdělení Komise – Pokyny k plánům pro oživení a odolnost ze dne 22. 7. 2024“ (Guidance RRF, 07/2024), kde reagovala na některé došlé podněty členských států ke zjednodušení implementace NPO. Dokument se člení na část 1 – vysvětluje právní důvody, které lze pro změnu přijatých plánů RRF využít, dále na část 2 – ta se zabývá přípravou a obsahem dodatků. Pokyny zavádějí několik zjednodušujících prvků, pokud jde o provádění RRF, a to se zaměřením na urychlení implementace, cílem je snížení administrace (racionální změny – např. zrušení reportu tzv. Monitorovací kroky, došlo ke sladění termínů reportování atp.). Zásadní prioritou zůstává rychlá implementace NPO. Členské státy by měly vyvíjet veškeré možné úsilí, aby zajistily pokrok v reformách a investicích, včas předkládaly Žádosti o výplatu a poskytovaly Komisi veškeré relevantní důkazy, což umožní včasné vyplacení finančních prostředků.

4. Diskuze a různé

Na další jednání a diskuzi se dostavil i **pan předseda Výboru** s tím, že uváděné problémy a avizovaná rizika s tím spojená je třeba řešit společně. Zaznívala tu též kritika participace vlády k NPO. Jsou tu dále vlastníci komponent, kterým umíme v implementaci pomoci. To jsou ti, kteří zlepšují implementaci a umíme je zachránit. A pak ti, kterým reálně nejde pomoc při jejich práci. Nejsou dobrými partnery pro zpracování plnění M/C. Byly uvedeny příklady resortů, které se i přes počáteční potíže postupně zlepšovaly (př. MZE, MŠMT), protože jsou svolné ke spolupráci, a pak na druhé straně resorty byly uvedeny příklady těch resortů, které své plnění nezvládly (př. MPSV), a to i přes opakované výhrady a upozornění a detailní znalost CID, kde jsou ty podmínky plnění M/C známe od počátku. Pokud jsme si nějaké milníky a cíle do plánu daly, neumíme je plnit a víme, že je reálně nesplníme, je to chyba resortů/úředníků, že takové věci v CID jsou a musí se odsud odstranit.

Nyní bude třeba dané otevřené věci řešit a dotahovat, což se týká oblastí energetiky, dlouhodobé péče. Reformy jsou nutné, je nutné je urychleně dořešit a komunikovat, protože nikdo nechce, aby ČR přišla o prostředky z NPO. Budou prováděna další nápravná opatření a vše, co pomůže k plnění. Nelze uvažovat tak, zda finálně reforma bude či nebude implementována. Vždy musí být učiněno vše pro maximální splnění. Některá ministerstva (konkrétně MPSV) přislíbila v NPO reformy, jen aby získala prostředky na investice. Jsou a budou tu diskuze, např. dále nyní u MŠMT na poslední chvíli byla učiněna další dodatečná změna CID u cíle 183.

Zároveň kromě toho, že budeme s EK řešit témata výše uvedená, je nutné k řešení také téma povodně a využití prostředků z NPO na popovodňovou obnovu. Dále i změna zápůjčky, a to otevření možnosti (převedení části prostředků do grantové části). Finální rozhodnutí ohledně schválení CID je vždy na EK.

Dále si vzala slovo zástupkyně **ÚV**, která uvedla, že se zde musí zastat resortů a úředníků, protože v rámci resortů byla ve většině případů snaha vždy dané reformy naplnit, vidí tu však i nedostatečnou podporu od politiků.

Zástupce **ČMKOS** dále připomněl, že brzy bude končit čerpání a plnění M/C NPO. Je jedno, kdo si vezme tu odpovědnost, že dané alokované prostředky nebudou vyčerpány za ČR v plné výši, ale je nutné s danou situací pracovat, uvažovat o případném přesměrování prostředků rychle a hned, není na co čekat. Tuto problematiku a další kroky chce pak předložit na jednání tripartity jako téma, které je nutné urgentně řešit.

Pan **předseda** shrnul diskutovaná témata, kdy právě nepřijetí reforem, daných NPO, je vážná situace, ČR přichází o velké prostředky, i když reformy reálně mnohdy nic nestojí. Je třeba si také říct, že v případě neplnění reformy, kdy ČR přichází o peníze, bychom se měli zamyslet, jak budeme nedostatek financí řešit. Zda by např. daný resort měl přicházet o peníze na investice. Toto je situace, která nyní reálně nastane a někdo to bude muset platit. I když o tom reálně rozhodne vláda, je nutné jí navrhnout nějaký sankční mechanismus. I EK uplatňuje vůči ČR sankční mechanismus a není důvod ho nepřenášet dále. Doplnila jej zástupkyně **ÚV**, kdy nejjednodušším způsobem by bylo snažit se NPO naplnit v té podobě, jak byl napsán a schválen vládou. U některých milníků a cílů však nyní není dostatečná politická shoda na konkrétní podobě naplnění milníku či cíle. Zástupkyně **MPSV** uvedla, tyto informace jsou novinkou. Nikdy nikde nezaznělo, že by resort měl platit za nesplnění reforem tím, že nebude mít peníze na investice. Navíc výdaje už jsou realizovány, investice rozjeté a je v procesu vydávání právních aktů. Příchozími prostředky z EU se jen dokrývá příjmová strana.

Zástupce **MPO-DU** doplnil, že co se týká korekcí pro ČR, u milníku 193 zmiňovaná částka 9,5 mld. Kč je skutečně to maximum, o které bychom přišli, kdybychom z dané reformy nesplnili vůbec nic, avšak nyní jdeme „cestou minimalizace škod“. MPSV i MPO DU pracují na tom, abychom částku, která bude zadržena, snížili a následně z ní odblokovali maximum. Vyhnout se však zkrácení zcela, tedy snížit ho na nulu, je nyní již silně nepravděpodobné.

Další téma, otevřené panem **předsedou** byl stavební zákon (rekapitulace: r. 2021 splnění milníku – platnost zákona, a r. 2024 je zde nová povinnost reportingu a plnění cílů. Navazující cíle v reformě i v investicích se tak budou koncem letošního roku reportovat Komisi. Bude důležité zde sjednotit komunikaci, což bude řešeno po zpracování 4. a 5. platby. Hlavním cílem je neohrozit příchozí platbu v roce 2024 a začátkem roku 2025 do ČR.

Zástupce **TI** sdělil, že NPO sledují od začátku, digitalizaci stavebního řízení vidí jako zcela nezvládnutou. Současný stav digitalizace stavebního řízení, a s tím spojená rizika v čerpání finančních prostředků je věc politické vůle. Mají obavu, že částka, o kterou by ČR přišlo, nemusí být konečná, pokud bude spuštění digitalizace odloženo až na r. 2028. MPO-DU v tomto směru souhlasí, že nezvládnutá digitalizace stavebního řízení je velké riziko pro NPO. Zejména, pokud jde o reformy. Nesmí dojít k tzv. „reform reversal“, a zároveň k maximálnímu plnění milníků a cílů. Už nyní víme, že investice do AIS (Agendový informační systém), který měl být v provozu v Q3/2024 je velmi rizikové a reálně zde hrozí nesplnění.

Pan **předseda** doplnil informace k energetice (milník 304), kde nyní některé části milníku neplníme. Probíhají jednání s Komisí (OZE III). Plánovaná novelizace energetického zákona s účinností k 1. 1. 2025 by pravděpodobně situaci odblokovala a příslušná část platby by mohla být následně uvolněna (Q1/25).

Zástupce **MMR, který hovořil z pozice úředníka, nikoliv politické reprezentace**, sdělil k digitalizaci stavebního řízení, že nelze zpochybňovat, že resort by se nesnažil o celkové plnění daných cílů (týká se 5 milníků, všechny mají být plněny). Na vládu jsou též předkládány informace o progresu plnění v rámci dané komponenty 1.6 Zrychlení a digitalizace stavebního řízení. Také v této oblasti je riziko nezvládnutí plnění vysoké a dopady jsou velké. Nejde jenom o čas, ale také o obsah. V názorech na splnění milníků spojených s digitalizací se MMR rozchází s názory MPO-DU na tuto věc.

Závěrem této široké diskuze zástupce **ČMKOS** nabídl spolupráci pro řešení progresu v rámci implementace NPO u milníků/cílů, kde přetrvávají rizika a dané bylo řešeno na separátní schůzce s předsedou Výboru po jeho skončení.

Přílohy: příloha č. 1 – prezenční listina;
příloha č. 2 – prezentace MPO-DU;

Zapsala za sekretariát Výboru: zástupkyně MPO-DU

Schválila za sekretariát Výboru: ředitelka Odboru koordinace Národního plánu obnovy

Schválil: předseda Výboru NPO